

Warszawa, 28/08/2008r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-591059-III/08/MRP/LN

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pani
Jolanta Fedak
Minister Pracy
i Polityki Społecznej

Szanowna Pani Minister

Uprzejmie informuję Panią Minister, że do Rzecznika Praw Obywatelskich docierają informacje o naruszaniu praw pracowniczych obcokrajowców spoza UE wykonujących pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przykładem tego może być sprawa Koreańczyków pracujących na terenie Stoczni Gdańskiej, sprawa zatrudnienia obywateli z Chin przy budowie apartamentowców w Stegnie, czy też sprawa poznańskiej firmy „P&L” sp. z o.o., która w ramach usługi eksportowej oferowała polskim pracodawcom sprowadzenie chińskich pracowników z jednoczesną informacją że pracownicy ci nie podlegają polskim przepisom prawa pracy.

Z analizy dokumentacji tych spraw, a w szczególności z relacji z czynności kontrolnych wykonanych przez państwowych inspektorów pracy, wynika, że istniejące obecnie w prawie polskim nieprecyzyjne regulacje w zakresie delegowania pracowników w ramach realizacji usługi eksportowej stwarzają pole do licznych nadużyć, mających na celu przede wszystkim redukcję kosztów zatrudnienia.

W umowach zawieranych przez zagranicznych pracodawców z polskimi wykonawcami usługi wprowadzane są postanowienia sprzeczne z obowiązującymi w Polsce normami czasu pracy, często także nie wprowadza się żadnych ustaleń odnośnie urlopów wypoczynkowych. Należy podkreślić, że pracodawcą w myśl k.p. jest firma zagraniczna. Powoduje to, iż jedynie jej właściciele mogą zostać pociągnięci do odpowiedzialności za naruszenie obowiązujących w Polsce norm ochronnych prawa pracy, co w praktyce jest trudne, a często niemożliwe do zrealizowania.

Zdarza się, a potwierdzają to wyniki kontroli, że wynagrodzenie w wysokości określonej w umowie było przekazywane na konto zagranicznego pracodawcy, a nie na indywidualne konta każdego z pracowników. Upoważnienie do korzystania z konta posiadał jeden z pracowników firmy przebywający w Polsce. Taka forma przekazu wynagrodzenia utrudnia sprawdzenie, jakie są rzeczywiste zarobki każdego z

pracowników chińskich, i może prowadzić do nadużyć ze strony zagranicznego pracodawcy.

Postanowienia dyrektywy Nr 96/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1996 r. dotyczącej delegowania pracowników w ramach świadczenia usług (Dz.U. UE.L.97.18.1) mają zastosowanie do przedsiębiorstw prowadzących działalność w Państwie Członkowskim, które w ramach świadczenia usług poza jego granicami delegują pracowników na terytorium innego Państwa Członkowskiego. Z z art. 1 ust. 4 tej dyrektywy wynika obowiązek równego traktowania przez Państwa Członkowskie przedsiębiorstw prowadzących działalność w innym Państwie Członkowskim oraz w państwie nieczłonkowskim. Z tego względu polski ustawodawca nałożył na pracodawców mających siedzibę w państwie niebędącym członkiem Unii Europejskiej obowiązek zapewnienia pracownikom skierowanym do wykonywania pracy na terytorium RP, w zakresie określonym w art. 67 k.p., warunków zatrudnienia nie mniej korzystnych niż wynikające z przepisów Kodeksu pracy oraz innych przepisów regulujących prawa i obowiązki.

Można przyjąć, że w Polsce w najbliższych latach pojawi się w szczególności zapotrzebowanie na zwiększenie zatrudnienia pracowników zagranicznych przy pracach budowlanych. W świetle art. 3 ust. 1 dyrektywy Nr 96/71/WE do pracowników skierowanych do wykonywania pracy na terytorium RP przez pracodawcę należy stosować warunki zatrudnienia określone w przepisach prawnych, rozporządzeniach lub przepisach administracyjnych, a także układach zbiorowych pracy lub orzeczeniach arbitrażowych obejmujących pracowników zatrudnionych przy pracach budowlanych, uznanych za powszechnie stosowane. Prace budowlane, o których wspomina art. 3 ust. 1 dyrektywy, zostały wymienione w załączniku do dyrektywy. Zgodnie z art. 3 ust. 8 tej dyrektywy za powszechnie stosowane uznawane są układy zbiorowe pracy oraz orzeczenia arbitrażowe, które powinny być przestrzegane przez wszystkie przedsiębiorstwa w danym obszarze geograficznym, zawodzie lub przemyśle. Ponieważ w Polsce nie obowiązuje obecnie w budownictwie ponadzakładowy układ zbiorowy pracy, który mógłby zostać uznany za powszechnie stosowany, mogą pojawiać się tutaj dodatkowe komplikacje.

Mając na uwadze powyższe i działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r., Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o zajęcie stanowiska wobec problemu realizacji usług eksportowych w kontekście potrzeby zmiany przepisów.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich